

Temaplan for frivillighet 2023 - 2027

Foto: Sjetne Frivilligsentral, Ila Frivilligsentral,
Saupstad Frivilligsentral, Løkkan Frivilligsentral

Innledning	2
Formål med planen	3
Trondheimpløftet - Sammen skaper vi Trondheim	3
Verdiplattform	4
FNs bærekraftsmål	5
Kjennetegn ved frivilligheten	6
Frivillighet i endring	6
Endringer som følge av pandemien	7
Befolkningsprognose	9
Helsegevinst ved frivillig arbeid	10
Europeisk frivillighetshovedstad 2023	11
Samarbeid mellom kommunen og frivilligheten i Trondheim	12
Frivillighetskoordinatorer	12
Frivilligsentralene	12
Lokale råd og nettverk	13
Frivillighetens behov	14
Frivillighet Norge	14
Lokale innspill	15
Mål for planperioden 2023 - 2027	17
Mål 1	17
Mål 2	18
Mål 3	19
Handlingsdel	20
Forholdet til andre planer	21

Innledning

“En av de mest verdifulle bærebjelkene både for enkeltmennesker og samfunnet er frivilligheten.”

Hans Majestet Kong Haralds nyttårstale 2021

Temaplan for Trondheim kommunes frivillighetspolitikk ble sist vedtatt i Bystyret i 2017 ([sak 161/17](#)) og gjelder for 2018-2021. I planstrategi for 2020-2023 ([sak 44/21](#)) ble det vedtatt at temaplanen skal revideres i løpet av perioden.

Siden forrige revidering av temaplan for frivillighetspolitikk har vi vært vitne til hendelser og utvikling både lokalt og globalt som minner oss på hvor avhengig samfunnet er av en sterk frivillig sektor. En global pandemi og krig på det europeiske kontinentet har minnet oss om vår iboende vilje til å hjelpe andre, og om hvor viktig samarbeidet mellom det offentlige og frivilligheten er for å mobilisere raskt når krevende oppgaver må løses. Antall mennesker over yrkesaktiv alder er økende, noe som krever at kommunen og frivilligheten i større grad skaper løsninger i fellesskap.

2022 var frivillighetens år i regi av Frivillighet Norge. I 2023 er Trondheim europeisk frivillighetshovedstad. Sistnevnte er en stor anerkjennelse av frivilligheten i byen. Det har også gitt kommunen en anledning til å hente inn nye perspektiver på frivilligheten fra andre steder i Europa. Gjennom markeringen av frivillighetens år i 2022 og europeisk frivillighetshovedstad 2023 har Trondheim kommune hatt utstrakt kontakt med frivilligheten i byen, noe som har blitt brukt aktivt i arbeidet med ny temaplan for frivillighet.

Temaplanen og tilhørende handlingsdel er bygget på følgende mål, som er forankret i Trondheimpløftet og FNs bærekraftsmål:

1. Trondheim kommune skal styrke samarbeid og samskaping med frivilligheten
2. Trondheim kommune skal sikre gode rammevilkår for frivilligheten
3. Trondheim kommune skal øke kunnskapen om og interessen for frivillighet

Formål med planen

Temaplan for frivillighet bygger på Kommuneplanens samfunnsdel. Frivilligheten spiller en viktig rolle i å nå kommunens overordnede mål, og planen skal sikre at dette arbeidet blir koordinert og støttet på en god måte. Formålet med planen er å skape gode betingelser for frivillighet og innbyggerinitiativ i Trondheim. Planen skal styrke, utvikle og forankre samarbeid og samskaping mellom det offentlige og frivillig sektor.

Planen har ikke til hensikt å regulere frivillig sektor. Styrkingen av samarbeidet må skje uten at det går på bekostning av organisasjonenes kjernevirksomhet og egne formål. Hensikten er å gi frivilligheten anerkjennelse og gode rammevilkår til å utøve sin virksomhet både selvstendig og i samarbeid med det offentlige. Planen skal gjøre det lettere både for frivilligheten selv og for ansatte i kommunen å samarbeide og samhandle på aktuelle områder.

Trondheimpløftet - Sammen skaper vi Trondheim

Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 ([Trondheimpløftet](#)) ble vedtatt av Trondheim bystyre 17. november 2022. Visjonen i Trondheimpløftet er “Sammen skaper vi Trondheim”. Denne visjonen understreker det gjensidige avhengighetsforholdet mellom kommune, frivillig sektor og en rekke andre miljøer for å sammen skape den byen vi ønsker å bo i. En god og tydelig frivillighetspolitikk er avgjørende for å skape oppslutning omkring visjonen, og ikke minst for å gå fra ord til handling.

Under betegnelsen “Kommune 3.0” beskrives *samskapingssammenheng* der løsninger drives fram og gjennomføres i fellesskap. For å lykkes med samskaping er det en forutsetning at aktørene deltar i likeverdige partnerskap der partene både kan samarbeide og utfordre hverandre.

Trondheimpløftet vektlegger sammenhengen i det kommunale plansystemet i større grad enn tidligere. Alle planer og strategier skal vise hvilke samfunnsdelmål de bidrar til å oppfylle. Temaplan for frivillighet er derfor utarbeidet med Trondheimpløftets visjon og mål i fokus.

 TRONDHEIM KOMMUNE

Verdiplattform

Kommunens verdiplattform for samhandling med frivilligheten ble vedtatt i formannskapet i desember 2010. Verdiene er forenlig med Trondheimsløftet, og gjelder dermed fortsatt:

Frivilligheten skal næres av lyst

Kommunens frivillighetspolitikk skal bygge opp under den enkeltes lyst til å gjøre noe for medmennesker, for naturen eller for nærmiljøet og fellesskapet.

Frivilligheten skal være åpen for alle

Kommunens frivillighetspolitikk skal legge til rette for en frivillighet preget av mangfold, både i forhold til organisering, størrelse og hvem som deltar. Frivilligheten skal være åpen for alle uansett kulturtilknytning, funksjonsnivå, sosial og økonomisk bakgrunn og tilhørighet, seksuell legning og alder. Universell utforming av arenaer og møteplasser er sentralt

Frivilligheten har en viktig rolle i å utvikle byen

For å utvikle et best mulig bysamfunn med gode velferdstilbud, vil kommunen styrke samhandlingen med frivilligheten, siden frivilligheten bidrar med et viktig supplement til de offentlige tjenestene. Frivilligheten oppfordres til samhandling med kommunen for å styrke sin egen selvstendige virksomhet.

FNs bærekraftsmål

[FNs bærekraftsmål](#) ble vedtatt av medlemslandene i 2015 og er en felles arbeidsplan fram mot 2030. Ifølge *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 - 2023*¹ skal bærekraftsmålene være utgangspunktet for all kommunal planlegging.

Målene i Trondheimsløftet er utarbeidet med fokus på FNs bærekraftsmål. Gjennom forankringen til Trondheimsløftet er tilknytningen til bærekraftsmålene ivaretatt på en god måte i temaplanen. Temaplanen vurderes å bidra spesielt (men ikke avgrenset) til følgende bærekraftsmål:

¹

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging-20192023/id2645090/>

Kjennetegn ved frivilligheten

Frivillighet i endring

Frivillighet er et begrep som rommer mye forskjellig. For noen handler frivillighet om å gjøre en innsats for andre mennesker og å bidra med noe positivt i samfunnet. Noen deltar i frivilligheten med et formål om selvrealisering og muligheten til å dyrke egne interesser. Andre tar på seg verv eller utfører annet frivillig arbeid på vegne av sine barns fritidsaktiviteter, borettslaget, velforeningen eller en frivillig organisasjon.

Vi ser klare tegn på at frivilligheten er i endring. Både *hvordan* og *hvorfor* vi deltar har endret seg fra det vi lenge har sett på som tradisjonell frivillighet. Individualisering, digitalisering og ikke minst Covid 19-pandemien har ført til at mange har endret aktivitetsmønstre og tilnærming til frivillig innsats.

I boka “Frivillighet og ledelse av frivillige” (Stephen Sirris, 2022) beskrives noen generelle utviklingstrekk ved frivilligheten:

Ny trend / yngre mennesker	Tradisjonell frivillighet / eldre mennesker
Punktuell	Kontinuerlig
Frie valg og individualisme	Tradisjon og kollektiv
Ad hoc/prosjektbasert	Livslangt og regelmessig
Selvrealisering	Lojalitet
Gjøre en forskjell	Kallstanke og plikt
Egennytte	Altruisme

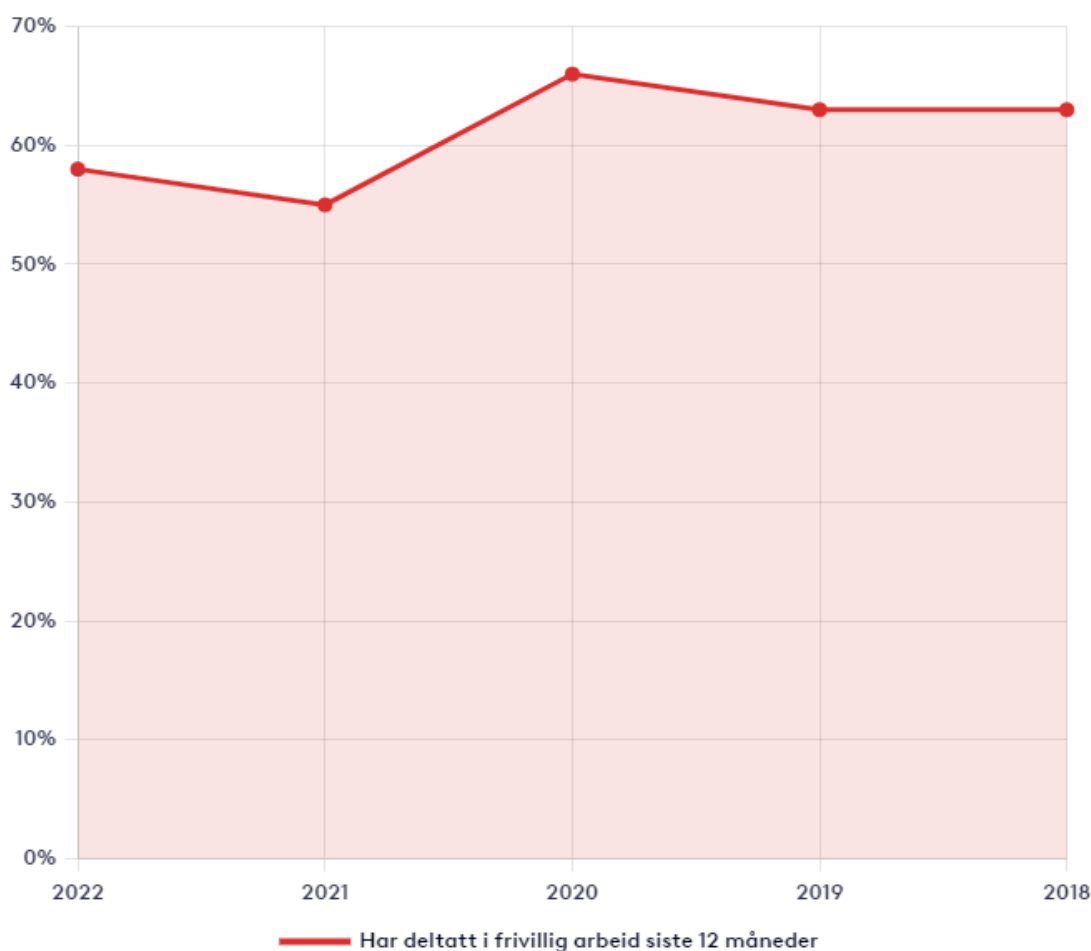
En tydelig trend i frivilligheten er at vi ser større grad av engasjement knyttet til enkeltsaker og prosjekter. I dag vil ofte ikke frivillige knytte seg til en organisasjon i lang tid, da de heller er ute etter tidsavgrenset innsats og fleksibilitet. Dette gjelder særlig yngre mennesker.

Digitalisering har ført til en forenkling av hverdagen og nye muligheter for rekruttering av frivillige. Dette forutsetter imidlertid at organisasjonene har kunnskap og ressurser til å prioritere denne typen rekruttering og informasjonsarbeid. Digitaliseringen har dessuten skapt nye former for frivillighet, såkalt digital frivillighet. Dette er en form for frivillig arbeid der frivillige engasjerer seg i aktiviteter og prosjekter via internett, i stedet for å være fysisk

til stede på en bestemt lokasjon. Dette gjør det mulig å bidra til ulike organisasjoner og prosjekter fra hvor som helst i verden, så lenge de har tilgang til internett.

Samarbeid mellom kommune og frivillighet må bygge på forståelsen av frivillighetens særtrekk. Frivillighetens egenart er at den nettopp er frivillig, og ikke kan gjøres obligatorisk. Samarbeidsmodeller må ta høyde for at de frivillige i økende grad ønsker løs tilknytning til innsats og oppgaver, samtidig som det offentlige har behov for stabilitet og forutsigbarhet².

Endringer som følge av pandemien

Andel som oppgir at de har deltatt i frivillig arbeid siste 12 måneder (Frivillighet Norge³)

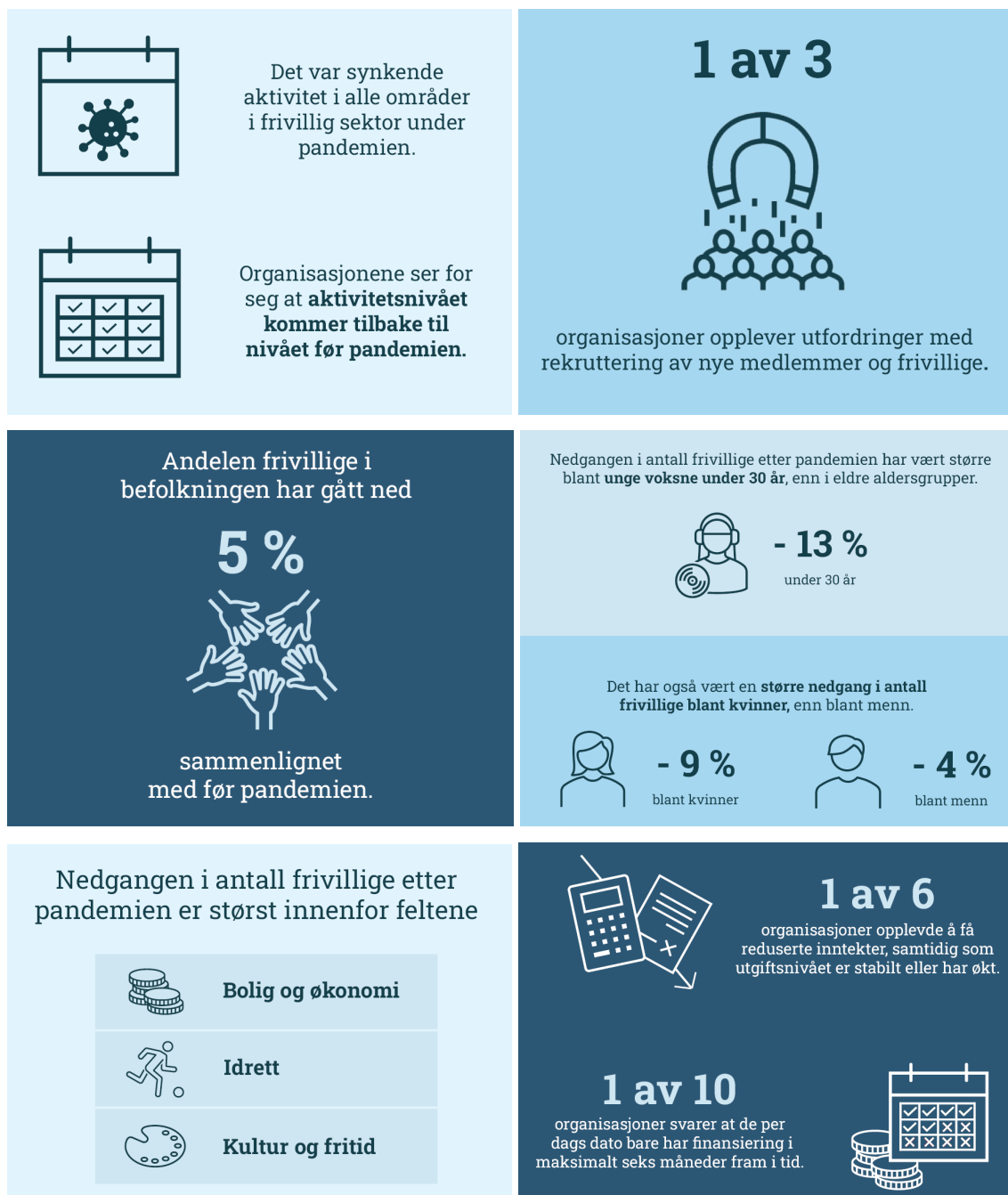
2

<https://www.moreforsk.no/publikasjoner/rapporter/samfunn/inkludering-av-frivillig-innsats-i-kommunalt-folkhelsearbeid/1075/3517/>

3

<https://www.frivillighetnorge.no/rapport/frivillighetsbarometeret/frivillighetsbarometer-2022/hvor-ofte-de-siste-12-m%C3%A5nedene-har-du-gjort-frivillig-arbeid/>

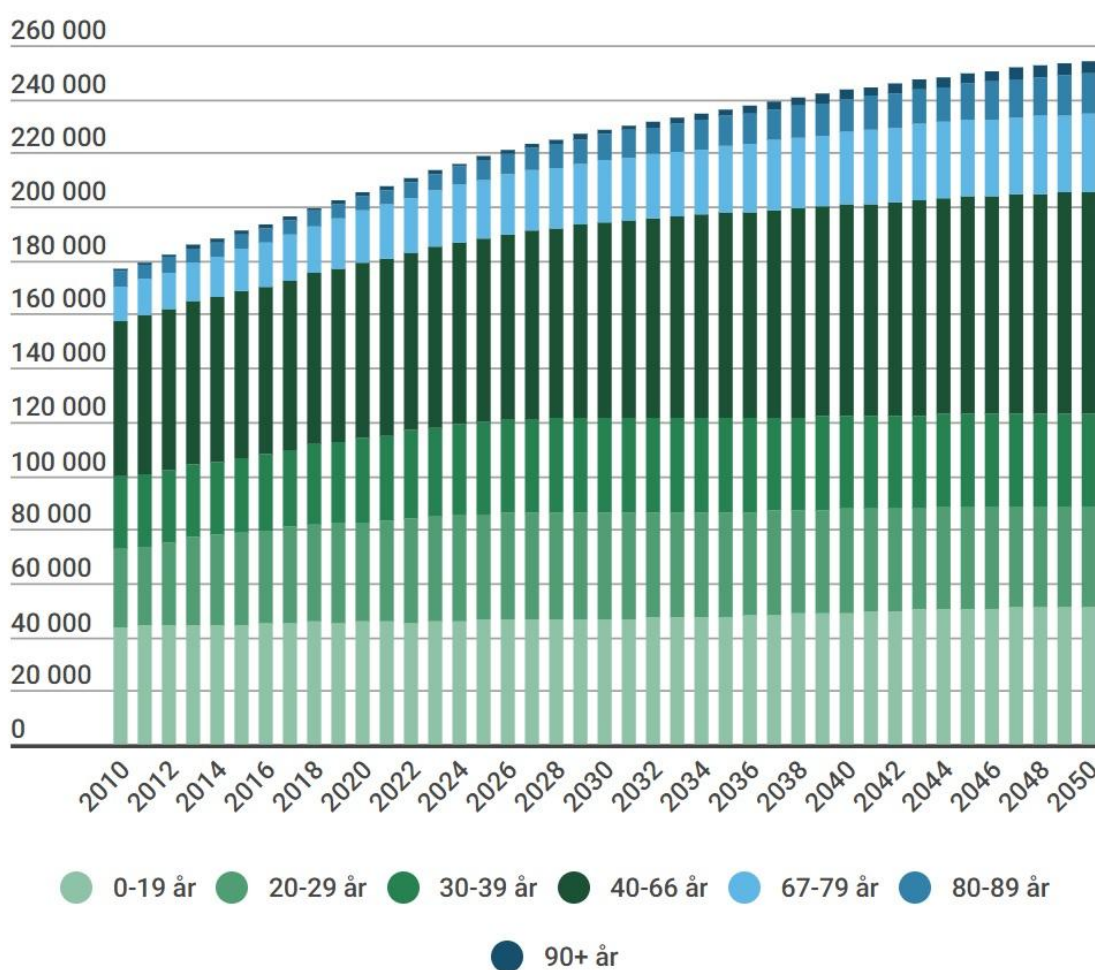
Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor har undersøkt status for frivillig sektor etter pandemien. Undersøkelsen ble gjort vinteren 2022 og deres hovedfunn er oppsummert i følgende illustrasjon⁴:

4

Institutt for samfunnsforskning har laget rapporten *Koronapandemiens konsekvenser for frivilligheten i Trøndelag*⁵. I denne rapporten konkluderes det med at frivillig sektor i Trøndelag har kommet noe mindre svekket ut av pandemien enn andre deler av landet, særlig Oslo og omegn. Rapporten er i utgangspunktet positiv med tanke på normalisering etter pandemien, men peker samtidig på nye utfordringer som høye strømpriser, inflasjon og forventninger om økonomiske nedgangstider. Dette er faktorer som kan svekke folks mulighet til å gjøre frivillig innsats og delta på arrangementer og aktiviteter.

Befolkningsprognose

Befolkningsprognose for Trondheim (Trondheim kommune, 2022)

5

https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/3059670/ISF+Rapport_2023-3_Koronapandemiens+konsekvenser+for+frivilligheten+i+Tr%C3%B8ndelag.pdf?sequence=1

Befolkningsprognosen for Trondheim⁶ viser at antall innbyggere over yrkesaktiv alder er økende, og vil fortsette å øke fram mot 2050. I 2022 var det 5,3 personer i alderen 16-66 år per person over 66. I 2050 forventes det å være 3,4 personer. Denne utviklingen skaper både nye utfordringer og nye muligheter på frivillighetsfeltet. I Perspektivmeldingen (2021) peker Regjeringen på at færre yrkesaktive per pensjonist innebærer økonomiske utfordringer. Vi får økte utgifter til pensjoner, helse og omsorg, kombinert med lavere sysselsetting og svekket skattegrunnlag. For å omstille oss til den nye virkeligheten på en bærekraftig måte er vi avhengig av å finne løsninger sammen med frivilligheten.

Et annet perspektiv på befolkningsutviklingen er at vi får flere pensjonister som er ressurssterke, har god helse og et ønske om å bidra i samfunnet. I 2019 la Regjeringen fram kvalitetsreformen for eldre, *Leve hele livet*⁷. Her omtales pensjonistenes verdibidrag gjennom frivillig arbeid som *seniorressursen*. I 2016 ble dette anslått til 45.000 årsverk nasjonalt, og dette bidraget vil kunne dobles mot 2030.

Trondheim kommune har en forsikringsavtale som dekker frivillige opptil fylte 80 år.

Helsegevinst ved frivillig arbeid

Muligheten til å engasjere seg frivillig er med på å fremme sunn og aktiv aldring hos pensjonister. Dette bidrar til å redusere og utsette behovet for helse- og omsorgstjenester hos den enkelte. Det å være frivillig har i seg selv positive effekter som økt aktivitet, økt selvtillit og sosial kontakt. Eldre personer som bidrar med frivillig arbeid ser ut til å ha færre symptomer på depresjon, bedre selvrapportert helse, færre funksjonsnedsettelse og lavere dødelighet. Økt sosial, fysisk og kognitiv aktivitet reduserer risikoen for å utvikle demens⁸.

Denne kunnskapen kan ha betydning for bærekraften av frivillighet i det offentlige. Å satse på å bygge opp frivillighet samt å bruke ressurser på å følge opp, vil kunne bidra til å holde enkeltindivider ved bedre helse lengre. De fleste frivillige er i de eldste aldersgruppene og det å engasjere seg i frivilligheten kan gi substans i hverdagen, gi økt aktivitet i tillegg til å forebygge ensomhet og isolasjon.

⁶ <https://www.trondheim.kommune.no/aktuelt/om-kommunen/statistikk/prognoser/>

⁷

https://www.regjeringen.no/contentassets/291a619d04ff4879980e741be661041e/leve-hele-livet_enkeltsider_uufil.pdf

⁸ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25150681/>

Europeisk frivillighetshovedstad 2023

I 2023 er Trondheim Europeisk frivillighetshovedstad (EVC). Ifølge juryen fortjener Trondheim denne tittelen på grunn av at kommunen gjør en enestående innsats for å offentlig anerkjenne frivillige og deres bidrag til samfunnet (for eksempel frivillighetspris), prioriterer kvaliteten på frivilligheten, har en høy andel frivillig engasjement og har etablert et strategisk og regulatorisk rammeverk som har vært svært effektivt. Denne tittelen er en stor anerkjennelse av frivilligheten i byen og det gode samarbeidet mellom kommune og frivillige sektor. Frivillighetens omfang og aktivitetsnivå er noe vi kan være stolte av, og som fortjener å bli vist fram til resten av landet og Europa.

Trondheim Europeisk
Frivillighetshovedstad

I Trondheim har markeringen av EVC ført til større oppmerksomhet for frivilligheten i byen gjennom for eksempel medieomtale, revitalisering av frivillighetsforum, og tilgang til internasjonale nettverk som bidrar til nye perspektiver på frivillighetsfeltet. Innspill fra både lokale og internasjonale stemmer har blitt innarbeidet i temaplanen slik at kommunens frivillighetspolitikk i større grad gjenspeiler lokale og internasjonale forhold.

En sunn frivillig sektor er essensiell for innbyggerinvolvering og demokrati. I *Blueprint for European Volunteering 2030*⁹ nevnes at politikere bør beskytte og støtte frivilligheten som en transformativ kraft for å styrke europeiske verdier, sikre robuste, bærekraftige og demokratiske samfunn og gi en positiv innvirkning på framtidige generasjoner. I tråd med dette skal Trondheim sørge for at alle, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå, kulturell bakgrunn, religion, sosial bakgrunn, seksuell legning, interesser, politisk ståsted eller utdanning kan delta og engasjere seg frivillig for å samskape og fremme Trondheim som kultur- og frivillighetsbyen, der alle kan bidra til gode lokalsamfunn.

Kommunen vil bruke erfaringer fra EVC 2023 for å fremme og støtte frivilligheten i årene som kommer. Frivillighetsforum som et regelmessig kunnskaps- og møtested for frivilligheten skal fortsette i 2024 og Trondheim har ambisjon å fortsette samarbeid med andre byer og kommuner som er aktive i det europeiske nettverket (for eksempel Århus, Berlin, Kosice, Padua, Cascais). Kommunen skal også styrke samarbeidet med European Solidarity Corps¹⁰ som finansierer utenlandsopphold og frivillig arbeid i utlandet for ungdom mellom 18 og 30 år.

⁹ https://www.europeanvolunteercentre.org/files/ugd/3ec99c_0e028c421bd14adcbd69bdbe744a0313.pdf

¹⁰ https://youth.europa.eu/solidarity_en

Samarbeid mellom kommunen og frivilligheten i Trondheim

Rapporten *Inkludering av frivillig innsats i kommunalt folkehelsearbeid*¹¹ rangerer følgende suksesskriterier som de viktigste for et vellykket offentlig-frivillig samarbeid:

- Etablert samarbeidskultur
- Kort vei mellom frivillige og den kommunale administrasjonen
- Tilskuddsordninger for frivillige lag og organisasjoner

Den største barrieren for samarbeid er dårlig informasjonsflyt. Gjennom denne temaplanen skal samarbeid med frivilligheten styrkes og struktureres på forskjellige måter:

Frivillighetskoordinatorer

Trondheim kommune har flere frivillighetskoordinatorer og andre ressurspersoner som ivaretar samarbeid med frivillige lag og organisasjoner på ulike måter. Eksempler på dette er frivilligkoordinatorer ansatt på ulike kommunale enheter, som samarbeider tett med frivillige og øvrig nettverk, med innbyggernes behov og ønsker i fokus. Oppgaver som ivaretas kan være tilskuddsforvaltning, avtaleforvaltning, nettverksarbeid, utlån av lokaler og rådgivning og samarbeid knyttet til små og store prosjekter. Kommunen har som overordnet mål at samarbeidskulturen skal ha et helhetlig, gjensidig og forutsigbart perspektiv.

På kulturområdet har Trondheim kommune en frivillighetskoordinator. Både frivillighetskoordinator og andre ansatte ivaretar samarbeid med frivilligheten blant annet gjennom tilskuddsforvaltning, nettverksarbeid, utlån av lokaler samt rådgivning og samarbeid knyttet til store og små prosjekter.

Helse og velferd reorganiserer arbeidet i 2023 og har som mål å etablere frivilligkoordinatorer innenfor alle tjenesteområdene. Det er lyst ut ett års engasjement ved enhetene BOA, Kvalifiseringsområdet (INN, TROVO og NAV) og enhetene innen psykisk helse og rus. Formålet med koordinatorene er at de med utgangspunkt i egen enhet, blir et bindeledd mellom tjenestene og frivillige/ideelle organisasjoner, slik at ansatte og brukere får bedre kjennskap til ulike organisasjoner, aktiviteter og tiltak. Videre er det ønskelig å utvikle en metodikk for samarbeid som står seg over tid, og som bidrar til å styrke samarbeidet med frivilligheten. Koordinatorene er tenkt å inngå i team med rådgiver i fagstab, og andre ansatte ved enheter som samarbeider med frivilligheten.

¹¹

Det finnes samarbeid og kontaktpunkter mellom kommune og frivillig sektor på områdene oppvekst og byutvikling, men områdene mangler formaliserte roller som frivillighetskoordinator. Denne mangelen gjør det vanskelig å koordinere kommunens samarbeid med frivillig sektor med et helhetlig blikk.

Frivilligsentralene

Trondheim kommune mottar statlig tilskudd til drift av 14 frivilligsentraler. 13 av disse dekker egne bydeler. I tillegg har kommunen en Tegnspråklig frivilligsentral som er byomfattende.

De 14 frivilligsentralene kan beskrives som kommunens “brohoder” når det gjelder samarbeid mellom kommunen og frivillig sektor i bydelene. Frivilligsentralene kjenner sine nærmiljø, og er i en unik posisjon til å fungere som bindeledd mellom virksomhet i frivillig sektor og kommunens tjenester, samt rekruttere frivillige i bydelene til innsats.

Frivilligsentralene eies og drives av 7 ulike ideelle organisasjoner og har derfor ulike innfallsvinkler til arbeidet og ulike forutsetninger. En utvikling i de siste årene har gått i retning av at én ideell organisasjon driver flere frivilligsentraler.

Frivilligsentralene utvikler en foreningsportal kalt <https://itrondheim.org> som kan bli et nyttig verktøy for oversikt over tilbud i nærmiljø, men også nyttig for ansatte i kommunen og nyinnflyttede som ønsker å gjøre seg kjent med frivilligheten.

Lokale råd og nettverk

Frivilligheten i Trondheim er stor og mangfoldig, med en stor variasjon i organisasjoner. Fra små aktivist-pregede initiativ til store ideelle organisasjoner med flere ansatte. Frivilligheten er også omskiftelig. Hyppig utskifting av styrer og verv gjør det i noen tilfeller utfordrende med kontinuitet i samarbeid og dialog mellom kommune og frivillig sektor.

Det finnes paraplyorganisasjoner som er gode kontaktpunkter for å nå fram til mange, men foreløpig finner ikke all frivillighet i Trondheim sin plass under en paraply.

Idrettsrådet i Trondheim når fram til alle idrettslag i Trondheim som er med i Norges idrettsforbund

Trondheim kulturnettverk har om lag 100 medlemsorganisasjoner hovedsakelig innenfor fritidskulturlivet.

Frivillighetsgruppa i StudyTrondheim er paraplyorganisasjon for studentfrivilligheten.

Kommunen startet i 2020 en prosess for å utrede og etablere et lokalt råd for kultur i Trondheim, som kan gi kulturlivet i byen (både frivillig og profesjonelt) en mer enhetlig og tydelig stemme. Det er bevilget midler til arbeidet med opprettelse av et råd i kommunens handlings- og økonomiplan for 2023-2026. Høsten 2023 opprettes et interimsstyre som skal jobbe fram mot et stiftelsesmøte for et lokalt råd for kultur, utarbeide forslag til mandat og identifisere sentrale oppgaver for rådet.

I en omskiftelig frivillig sektor er nettverksarbeid et godt supplement til formelt samarbeid. Kommunen har stadig behov for å diskutere ulike utfordringer i samfunnet med frivillig sektor, og frivillig sektor trenger å gjøre seg kjent med det andre gjør. Trondheim kommune drifter 3 nettverk for å ha en jevnlig dialog med frivillig sektor:

Nettverk for frivillighet og inkludering samler organisasjoner som er engasjerte i inkludering og integrering.

Frivillighetsforum er et bredere nettverk med månedlige treff i 2023.

Arrangørforum er et nettverk for arrangører i kulturlivet, både profesjonelle og frivillige. Nettverket har ligget nede under pandemien, men det arbeides med å komme i gang igjen.

Frivillighetens behov

Frivillighet Norge

Frivillighet Norge er frivillig sektors interessepolitiske samarbeidsforum med over 350 medlemsorganisasjoner som sammen har over 50 000 lokallag i hele Norge. På vegne av sine medlemsorganisasjoner har Frivillighet Norge utarbeidet *De ti frivillighetspolitiske bud*¹² som kan være gode retningslinjer i kommunens frivillighetspolitikk:

1. Kjenn frivilligheten i kommunen din
2. Vedta en tverrsektoriell kommunal frivillighetspolitikk
3. Anerkjenn frivillighetens egenverdi
4. Forenkling gir mer frivillighet
5. Tilrettelegg for frivillighetens egenutvikling

¹² <https://www.frivillighetnorge.no/nyheter/de-ti-frivillighetspolitiske-bud/>

6. Skap dialog med frivillighet
7. Anerkjenn og støtt opp om frivillighetens merverdi
8. Gi frie midler
9. Ikke konkurrer med frivilligheten
10. Skap forutsigbarhet for frivilligheten

Lokale innspill

Ordsky basert på innspill fra frivillighetsforum 23.3.23. Spørsmål som ble stilt: *Hva kan bli bedre?*

Gjennom medvirkningsprosessen med frivillige organisasjoner er det samlet inn innspill til hvordan kommunen kan bidra til å forbedre rammevilkårene for frivilligheten. Ordskyen over viser en oppsummering av innspill som kom inn. Samarbeid, portal for frivillighet, flere lokaler og bedre oversikt over tilskudd og kommunens tilbud kom opp som de viktigste behov:

Lokaler

Et tilbakevendende tema er behovet for tilgang til gode lokaler for både administrasjon, øving, møtevirksomhet og framføring. I henhold til Trondheim kommunes utlånsreglement, vedtatt av formannskapet 28.2.2020 (sak [13/20](#)), skal kommunens egne

lokaler gjøres tilgjengelig for frivilligheten når de ikke er i bruk av kommunen selv. Dette er videre satt i system gjennom en digital bookingløsning. Fra frivilligheten etterspørres bedre tilrettelegging av lokaler, eksempelvis gjennom universell utforming og lydemping. Andre spesifikke ønsker og behov som kommunen i større grad kan bidra til er sentrumsnære lokaler, kontorlokaler og flerårige låne-/leieavtaler.

Oversikt over tilbud/tilskudd

Kommunen har en rekke tilskuddsordninger som er innrettet mot frivilligheten, for eksempel Frivillighetsmillionen og Klimamillionen. Tilbakemeldinger fra frivilligheten går på at tilskudd fra kommunen må være forutsigbart. Dette innebærer at det må bli lettere å få ubundne midler som kan gå til drift, samt mulighet for flerårig støtte.

Digitalisering og portal for frivilligheten

Flere av tilbakemeldingene fra frivilligheten handler om at det er vanskelig å skaffe seg oversikt både over aktiviteter og hvordan man kan bidra som frivillig. Stadig flere trekker fram behovet for en portal eller en god digital plattform for frivillighet. Digitale løsninger har stor betydning for muligheten til å synliggjøre aktiviteter og rekruttere frivillige. Kommunen har i dag Aktørbasen, som har potensial til å utvides med mer funksjonalitet. Sammen med frivilligsentralene testes også itronnheim.org ut som foreningsportal. I tillegg er Aktivitetsportalen under utvikling som et digitalt verktøy for koordinering av tilbud og frivillige.

Samarbeid

Frivilligheten ønsker mer samarbeid, både med det offentlige og med hverandre. Kommunen har i dag samarbeidsavtaler med flere organisasjoner, samt med byens 14 frivilligsentraler. I forbindelse med Europeisk frivillighetshovedstad har Trondheim kommune i 2023 blitt etablert et månedlig frivillighetsforum. Frivillighetsforum er en møteplass hvor alle slags frivillige organisasjoner, myndighetene og ulike forskningsmiljø møtes regelmessig for å styrke nettverk, øke kunnskap og skape nye samarbeidsmuligheter for å takle store sosiale utfordringer. Frivillighetsforum fungerer både som erfaringsutveksling, kompetanseheving og kobling av potensielle samarbeidspartnere.

Mål for planperioden 2023 - 2027

De tre hovedmålene i temaplanen bidrar på ulike måter til å realisere målene i Trondheimsløftet samt FNs bærekraftsmål. Sammenhengen mellom målene er illustrert nedenfor. Illustrasjonen viser hvilke mål som vurderes som *særlig relevante*, og er ikke ment som en avgrensning.

Mål 1

Trondheim kommune skal styrke samarbeid og samskaping med frivilligheten

Trondheimsløftet

“Sammen skaper vi Trondheim”

Smart
ressursbruk

Leve
miljøvennlig

Livskvalitet

Samskaping

FNs bærekraftsmål

Fra Trondheimsløftet:

Medvirkning og dialogen med byens innbyggere og øvrige aktører er allerede godt i gang, men kommunen har høye ambisjoner for innbyggerinvolveringen, og må jobbe mer systematisk med samarbeid og samskaping i likeverdige partnerskap i årene som kommer.

Mål 2

Trondheim kommune skal sikre gode rammevilkår for frivilligheten

Trondheimsløftet

Mangfoldig by med et sterkt fellesskap

Smart
ressursbruk

Livskvalitet

Arbeid og
utdanning

Lokalsamfunn

FNs bærekraftsmål

Fra Trondheimsløftet:

I Trondheim har vi lange tradisjoner for samhandling om utvikling av byen. Innbyggerinvolvering og tett dialog med nærings-, idretts- og kulturliv og de ideelle og frivillige organisasjonene har vært en viktig forutsetning for alt plan- og utviklingsarbeid i kommunen. Frivilligheten har en særlig viktig rolle i byen, og Trondheim er Europas frivillighetshovedstad i 2023.

Mål 3

Trondheim kommune skal øke kunnskapen om og interessen for frivillighet

Trondheimsløftet

Kunnskaps- og teknologibyen

Smart
ressursbruk

Lokalsamfunn

Demokrati

Digitalisering

FNs bærekraftsmål

Fra Trondheimsløftet:

Trondheim hadde ikke vært den byen den er i dag uten de tusenvis av frivillige innenfor kultur, idrett, næringsliv og ideelle og sosiale organisasjoner. Om lag 75 prosent av innbyggere er engasjerte i frivillig arbeid en eller flere ganger i løpet av livet.

Handlingsdel

Temaplanens handlingsdel viser hvordan Trondheim kommune skal jobbe for å realisere målene i temaplanen. Handlingsdelen tar utgangspunkt i hovedmålene for temaplanen og skisserer hvordan disse er tenkt å nås gjennom konkrete delmål. Delmålene vil igjen være førende for utforming av detaljerte tiltak i den årlige rulleringen av handlings- og økonomiplanen.

Mål 1: Trondheim kommune skal styrke samarbeid og samskaping med frivilligheten	
1.1	Definere og formalisere samarbeid mellom kommunen og frivilligheten
1.2	Videreføring og styrking av frivillighetsforum og andre nettverk
1.3	Øke samhandling mellom frivilligheten og enheter i kommunen gjennom tydeliggjøring av kontaktpersoner og roller

Mål 2: Trondheim kommune skal sikre gode rammevilkår for frivilligheten	
2.1	Gjøre kommunens lokaler mer tilgjengelig og tilpasset for frivilligheten gjennom bl.a. kartlegging, universell utforming og gode systemer/rutiner for utlån
2.2	Styrke frivilligheten gjennom effektive og tilpassede tilskuddsordninger
2.3	Sikre at kulturfrivillighetens behov ivaretas og vektlegges i det videre arbeidet med lokalt råd for kultur i Trondheim

Mål 3: Trondheim kommune skal øke kunnskapen om og interessen for frivillighet	
3.1	Strukturere kommunens koordinerende arbeid innen frivillighet, og sikre interne rutiner for kompetanseoverføring og erfaringsutveksling
3.2	Forbedre oversikten over - og kommunikasjon med - frivilligheten i Trondheim gjennom bruk av digitale verktøy
3.3	Øke kunnskapen om frivillighet, herunder muligheter, helsegevinster og samfunnsgevinster gjennom informasjonsarbeid og tilrettelegging

Forholdet til andre planer

Temaplan for frivillighetspolitikk er forankret i Trondheimpløftet, som er nærmere beskrevet i eget kapittel. Trondheimpløftet understreker på flere måter hvor viktig frivilligheten er for å nå kommunens overordnede mål.

Temaplan for frivillighet skal virke sammen med andre vedtatte planer og strategier i Trondheim kommune som er relevante for frivillighetspolitikken:

- [Kommunedelplan for kunst og kultur 2019-2030 - Folket, kunsten og byen mot 2030](#)
- [Kommunedelplan for kulturarenaer 2012-2024](#)
- [Stein, saks, papir - strategi for sterke barnefelleskap](#)
- [Handlingsplan mot fattigdom 2019-2023](#)
- [Eldreplan 2016-2026](#)
- [Helhetlig studentpolitikk](#)
- [Plan for idrett og fysisk aktivitet 2015-2020](#)
- [Temaplan for habiliterings- og rehabiliteringstjenester for voksne 2019-2026](#)
- [Habiliteringstjenester barn og unge 2019-2022](#)
- [Psykisk helse og rus 2017-2020](#)
- [En bedre hverdag for alle - Strategiplan 2019-2023](#)
- God helse for alle